

tudi izvedbe načrta nasprotni. Ta borba se je zanesla v naše javne razmere. Očitki, ki padajo od vseh strani, kažejo, da naše razmere niso zdrave. Treba bo temeljitega ozdravljenja ali pa celo operacijskega noža, da se bolezen ozdravi. Upamo, da se združijo vsi tisti, ki jim je pri srcu gospodarski napredek občine.

Ponikva ob južni žel. (Vlom v župnišče.) V noči od 5. na 6. maja je tat že tretjekrat obiskal tukajšnje župnišče. Tokrat je splezal po lestevici do nadstropja in skozi okno vlomil v pisarno. Glede pričakovane denarja je bil gotovo razočaran. V pisarni je našel samo 70 Din, ki so bili deloma krstni, deloma mašni darovi. V sosedni sobi je dobil izkupiček nedeljskega »Slovenca« z dne 29. aprila v znesku 38 Din in izkupiček prodanih števil »Nedelje« 9 Din. Ker je denarja našel premalo, je pa tem bolj segel po župnikovi obleki. Obiskal je pet sob, vzel iz ene omare vse suknje, talarje in telovnike, iz snega predala vse perilo, privoščil si je tudi klobuk, gamašne, 3 pare zimskih in 2 para letnih čevljev. Imel je gotovo pomočnika. Sam ni mogel vsega odnesti. Tudi pri lestevici mu je moral nekdo pomagati. Župnikovi posli niso ničesar slišali; bila je namreč viharna in deževna noč z neprestanim gromenjem. Župnika pa ni bilo doma; zdravil se je v celjski bolnici. Vse okoliščine kažejo, da tat ni prišel od daleč. Dobro je vedel, da župnika ni doma. Sohe, v kateri je počival župnikov namestnik, se je previdno izognil. Lestvico je vzel kar pri župniškem gospodarskem poslopiju. Orožniki so pridno na delu. Bog daj, da pride vlomilec pravici v roke!

Črešnjice pri Vojniku. Črešnjičani smo malo znani čitateljem »Slovenskega gospodarja«, pa vendar še živimo v teh težkih časih. Novic je vedno kaj, pa se bojimo zanje in zato jih ne pošljemo v svet. Da, živimo še, samo denarja nam ni najpripeljali kar poln voz, ker nam ga primanjkuje. Smrti tudi pri nas kosi in nas pri miru ne pusti. Meseca aprila sta zapustila to solzno dolino Štefan Krajnc in B. Zasljal, stara čez 60 let. Dne 3. maja je mirno v Gospodu zaspal Matevž Štante, star 89 let, najstarejši v črešnjiški fari; birmal ga je škof Slomšek. Dne 14. maja je bila pri nas sv. birma, na katero smo se lepo pripravljali. Bog vas živi!

Olimje. Iz naše župnije vam poročamo malokada kakšno novico in še ta je po večini žalostna. Pač ni cvenka v naših žepih, ki jih je izpraznila grozna kriza. Nekatere družine so v tako slabem položaju, da nimajo niti za sol. Sporočiti vam moramo tudi nekaj veselejšega. Dne 1. junija bomo obhajali 20letnico delovanja našega g. župnika Ivana Lorbek. Ravno pred strašno svetovno vojno je prišel k nam pastirovat v zelenega Pohoraj od Sv. Primoža. Naš g. župnik je nad vse vnet dušni pastir, ki ga vse časti, spoštuje in ljubi. Je naša dolžnost, da proslavimo njegovo 20letnico, če ne na drugačen način, vsaj v molitvi pred Najsvetejšim. Z globoko hvaležnostjo do g. župnika združujemo prošnjo, naj ga nam Bog ohrani še mnogo let ter blagoslovi njegovo delo.

Iz zagrebške torbe. Suša in vročina je, da psi kar zijajo! Včasih so sneženi možje kaj veljali, da se je ob njihovem času zima povrnila, sedaj so pa najbrž odpovedali. Popolnoma pa tudi ne. Na praznik je namreč malo pogrmelo, pa tudi nekaj plohe se je vtilo, da je marsikoga zalotila moča, ker smo kar premalo verjeli, da vtegne biti kaj dežja. Bilo ga je nekaj, a vse premalo za to sušo in to vročino. — Hrvatsko križarstvo je imelo na praznik spomin 10letnice smrti zaslužnega dr. Merza, ki je stal ob zibelki katoliških mladinskih orga-

nizacij. V križarstvu se razvija seme, ki ga je on v Orlu zasejal. Se bi ga bilo treba, toda že v 28. letu je vzel od življenja slovo. Za seboj pa je zapustil zgled lepega življenja. — V jeronimski dvorani je vsako nedeljo ob 11. uri dopoldne kako predavanje o najvažnejših rečeh, ki danes javnost zanimajo. Pa je bilo zelo zanimivo na tem predavanju preteklo nedeljo, kjer je bil govor o komunizmu in drugih sodobnih novotarijah. Vsem seveda ni bilo vse po volji, kar je bilo povedano, ker so prav nekateri taki prišli poslušati. Eden je kar venomer nekaj pokašljeval in drugi so postajali čim dalje glasnejši. Pa je bilo večini tega kmalu odveč in menil je eden, da mu je najbrže treba svežega zraka; torej ven z njim, da se bo lahko pošteno odkašljati! Kar hitro so ga postavili na hladno. Potem pa je bil božji mir v dvorani.

Pogled v dobo najvažnejše iznajdbe.

(Dalje.)

Nekega večera je opazoval skozi okno očetove hiše, kako je urezala strela, razdeljena na več vej, v zemljo. Ta prikazen, katero je opazovalo pred njim nešteto oseb, ga je napotila na zamisel: sprejemnik in odpošiljnik za brezžično valovje spojiti z zemljo. Dobrih 48 ur za tem je dokazal Marconi s poskusom, da je razdaljo brezžične pošiljke stokrat povečal, ako je spojil eden konec aparata za izžarevanje valov z anteno, drugega pa z zemljo.

Raziskovanje brezžičnega brzojava po Marconijevem načinu je bilo v omejenih prostorih očetove hiše nemogoče. Tudi posest Griffone ni bila ugodna radi dreves in poslopij, ki so ovirala širjenje električnih valov. Marconiju je priskočil na pomoč srečen slučaj.

Ob angleški obali.

Angleška obal, polna zalivov in zarez, je bila obdana od razsvetljenih ladij. Te ladje-svetilke so bile neprestana in velika skrb Angležev, ker so bile v slučaju neviht povsem odrezane od celine. Glavni inženjer angleške brzojavne oblasti Preece se je trudil nekaj let, da bi zvezal svetilne ladje brez kablja s kopno zemljo. Zveza mu je uspela na ta-le način: Napel je dve sporedni žici, kojih konci so segali v morje in so predstvaljali strnjene kroge. Če je pošiljal po eni žici neprestani električni tok, je povzročala ta pošiljka potom indukcije v drugi žici električne sunke. Na ta način je Preeceju uspelo že leta 1892, da je dosegel brzojavno zvezo med točkama Penarth in Flatholme, a preko te razdalje ni mogel. Razven tega je še bil »priklic« na baš kar opisani način zelo težaven.

Profesor Righi je tedaj 23letnega Marconija poučil o Preecejevih poskusih. Marconi je pisal Preeceju o svoji lastni iznajdbi in je prosil Angleža, naj mu dovoli, da bo zvezal on Penarth in Flatholm brezžičnim putem po svojem načinu. Anglež je sprejel ponudbo od povsem neznanega ter mladega italijanskega visokošolca.

V začetku aprila 1897 je zapustil Marconi Bologno in se je odpeljal na Angleško

Eno dobro uro od kopališča Penarth se dviga iz morja 20 m visoka skala z imenom Lavernock Point. Na to skalo je postavil Preece 30 m visok jambor, ki je bil podprt z železnimi vrmi. Zgornji konec jambora je bil kronan od 2 m visokega in 1 m širokega klobuka iz cinka. Od tega klobuka je vodila izolirana bakrena žica do vznožja jambora do enega pola ali tečaja sprejemnika.

Pet kilometrov proč, na sredini Bristolkega kanala, je bil zapuščen otočič Flatholme, kamor so postavili oddajno napravo. V leseni kolibi, skozi koje špranje je piskal veter, na mizi je stal induktor, kojega preskok isker je znašal 25 cm, kojega kovinasti krogli sta menili v premeru 10 cm in se ju je lahko zblížalo na 2mm. Vse naprave so bile po možnosti enostavne, a postavljene na najboljšem poskusnem prostoru ter ozemlju.

S poskusi so pričeli dne 10. maja leta 1897. Najprej so položili preko skal 2 km dolgi žici, da bi ustvarili po Preecejevem načinu zvezo, kar je tudi kmalu uspelo.

Dne 11. maja je pričel Marconi s svojimi poskusi. Ob vznožju jambora je slonelo pet mož: Marconi, nemški profesor Slaby, Angleži Preece, Gavey in Cooper. Oči vseh so bile uprte na sprejemni aparat. Čakali so uro za uro . . . Zastonj. Na znamenje z zastavo s skale Lavernock Point, na katerega so odgovorili iz otočka Flatholme, bi naj začel pošiljati telegrafist brzojavna znamenja . . . Oddajal jih je, a nobena ni bilo mogoče uloviti in pristreti.

Konec

Romanja.

Romanje v Padovo se vrši, kakor smo že poročali, v dneh 12., 13. in 14. junija, odhod iz Maribora dne 12. junija zjutraj ob 4. uri z avtobusom izpred frančiškanske cerkve. Pot napelje čez Ljubljano, Trst (kosilo) v Padovo. Nazaj grede si ogledamo Benetke (štiri ure) ter prenočimo v Gorici. Tretji dan zjutraj si ogledamo Sveto goro pri Gorici ter se vrnemo ob glavnih bojiščih nekdanje soške fronte čez Tolmin, Kobarid, Trbiž, Beljak in Celovec domov. Prijaviti se je treba pri tajništvu KA v Mariboru, Slomškov trg. — Tudi za prihodnje skupino v Marijino Celje je še prostih nekaj sedežev. Odhod iz Maribora dne 6. junija zjutraj ob petih, vrnemo se dne 7. junija okrog 8. ure zvečer. Prijave istotako sprejema tajništvo KA v Mariboru. Prijaviti se je treba čimprej, da ne bo prepozno. Pojasnila daje: Romarski odbor KA ali pa Tajništvo KA v Mariboru.

Poslednje vesti.

Politične novice.

Dva zunanja ministra v Beogradu. Na potu v Zenevo sta se ustavila v Beogradu pri našem zunanjem ministru romunski in turški zunanji minister. Ministri so se posvetovali o položaju na Balkanu in zlasti o razorožitveni konferenci.

Nova poljska vlada. Predsednik poljske republike je poveril sestavo nove vlade bivšemu ministru in profesorju Lavu Koslovskemu. V novo vlado bodo stopile nove osebnosti, katerim bodo poverjena najvažnejša ministrska